

CO CZYTAĆ

Czy Wielki Wybuch był głośny?

Redakcja Fotonu gorąco poleca wydana ostatnio książkę *Czy Wielki Wybuch był głośny?* To istny majstersztyk popularyzacji nauki, tym razem o Wszechświecie. Autorami są: ciekawska laiczka, dziennikarka Karolina Głowacka i mistrz astrofizyk Jean-Pierre Lasota.

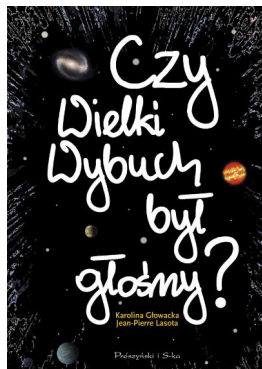
Książka jest zapiskiem jedenastu fascynujących rozmów dziennikarki radiowej, Karoliny Głowackiej i astrofizyka, Jeana-Pierre'a Losoty na temat dokonania współczesnej astrofizyki i tego, co obecnie wiadomo o Wszechświecie – jego początkach i przyszłości, potwierdzonych niedawno doświadczalnie falach grawitacyjnych, o czarnych dziurach i innych obiektach kosmicznych, takich jak pulsary, kwazary, gwiazdy neutronowe i supernowe, a także o gwiazdach i planetach, również tych spoza Układu Słonecznego. 488 stron intelektualnej podróży po meandrach aktualnej wiedzy na temat Wszechświata, pełnej przystępnych odpowiedzi na nieoczywiste pytania.

Czytelników *Fotonu*, w szczególności nauczycieli, namawiamy, by oprócz poszukiwań merytorycznych wyjaśnień o naturze Wszechświata prześledzili metodyczną strategię autorów. Można się wiele od nich nauczyć, np. jak rozmawiać z uczniami na trudne tematy. Nie da się jednak ukryć, że istotna trudność tkwi w tym, że sami nie zawsze jesteśmy mistrzami, autorytetami. Wtedy możemy sięgnąć do dobrych i wiarygodnych źródeł.

Notka wydawnicza:

Przyszłość i przeszłość Wszechświata, czarne dziury, gwiazdy neutronowe, planety słoneczne i pozasłoneczne, czerwone olbrzymy, białe karły, fale grawitacyjne... Astrofizyka jest fascynująca, ale i niełatwa. Ta książka prowadzi czytelnika krok po kroku – nie tylko daje odpowiedzi, ale i podsuwa pytania.

Karolina i Jean-Pierre, których rozmowy zostały zapisane w tej książce, to postaci stworzone przez autorów: dziennikarkę radiową Karolinę Głowacką i astrofizyka Jeana-Pierre'a Lasotę. Oprócz imion, autorzy oddali postaciom wiele z samych siebie. Karolina swej imienniczce – ciekawość, dociekliwość, wizję tego, co człowiek, który nie jest fizykiem, wie o fizyce i – nie ukrywajmy – odwagę w rozmowie z uczonymi. Jean-Pierre swojemu imiennikowi użyczył wiedzy, poglądów, dowcipu, dokonania naukowych, wspomnień i ochoty na wystawianie się na pytania młodych, bardzo dociekliwych osób.

Wszędzie fizyka

O tym, że fizyka jest wszędzie, chyba nie trzeba nikogo przekonywać. Niedowiarcom (oraz wszystkim innym) redakcja *Fotonu* gorąco poleca wydany niedawno popularnonaukowy album *Wszędzie fizyka*. Album ten jest zbiorem ponad 350 pięknych fotografii przedstawiających zjawiska fizyczne, których często nawet nie jesteśmy świadomi, a które można zaobserwować na co dzień w otaczającym nas świecie, w domu lub w podróży. Każde zdjęcie zawiera opis wraz z wyjaśnieniem zachodzących procesów. Autorami opisów są między innymi członkowie zespołu redakcyjnego *Fotonu*, a także pracownicy i doktoranci Instytutu Fizyki UJ.

Z notki wydawniczej:

Fascynująca nauka na pięknych fotografiach.

Czym naprawdę jest zorza polarna albo tęcza? Skąd się biorą marznące deszcze? Jak działają promienie Roentgena i kuchenka mikrofalowa? *Wszędzie fizyka* pozwala zrozumieć rządzące fizyką prawa, wynikające z nich zjawiska oraz oparte na nich wynalazki – a przy tym odkryć, jaki mają wpływ na nasze codzienne życie.

Autorzy tego popularnonaukowego albumu udowadniają, że – choć nie zdajemy sobie z tego sprawy – fizykę spotykamy na każdym kroku. Zamieszczone tu zdjęcia, niezależnie czy przedstawiają kroplę wody, wiązkę laserową czy pełnię Księżyca, obrazują poszczególne zjawiska fizyczne, a załączone do fotografii opisy wyjaśniają ich powstawanie.

Czternaście rozdziałów zawiera zagadnienia z wybranych dziedzin: światło, optyka, kolory, krajobraz, pogoda, na wodzie, zamrażanie, ciepło, energia, w powietrzu, wysoko nad głową, maszyny proste i złożone. Dwa ostatnie rozdziały

to zbiór interesujących ciekawostek dotyczących zjawisk fizycznych w otaczającym nas świecie i w laboratoriach.

Wszędzie fizyka to rezultat współpracy fizyków i fotografów pod przewodnictwem profesora fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego Krzysztofa Królasa. Pomysłodawcą projektu jest doktor Zbigniew Ingot.

Komentarze do fotografii przygotował zespół fizyków z Instytutu Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Oprócz kierującego zespołem prof. Krzysztofa Królasa, w skład zespołu wchodził: dr Zofia Gołąb-Meyer, dr Dagmara Sokołowska, mgr Aleksandra Sierant, dr hab. Paweł F. Góra, dr Wojciech Winiarczyk, dr Witold Zawadzki i mgr Tomasz Pięta.

Dodatkowo album zawiera tematy zaproponowane przez kilka osób spoza zespołu. Dr hab. Beata MyśliwaKurdziel wprowadziła do albumu biofizykę, dr Krzysztof Grabka jest autorem tekstów o technologii kosmetyków, a prof. Jerzy Szwed w swoich dwóch tekstach podkreślił znaczenie fizyki teoretycznej. Tekst o zorzy polarnej napisał Zbigniew Ingot.

Fotografie

Przygotowaniem fotografii zamieszczonych w albumie zajmowali się dwaj fotograficy, którzy na co dzień dokumentują wydarzenia naukowe w swoich macierzystych instytucjach: Krzysztof Magda w Instytucie Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Jan Zych na Politechnice Krakowskiej. Sięgnęli oni do zbiorów swoich archiwalnych zdjęć, ale również do ujęć nowych, zamawianych w celu zilustrowania konkretnych tematów. Ich fotografie stanowią ponad 60% zawartości albumu. Trzecim autorem jest Mirosław Bistroń, fotograf amator i równocześnie miłośnik astronomii.

Zdjęcia tarczy słonecznej autorstwa Grzegorza Sęka i Mateusza Windaka przekazało Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach; Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach, udostępniła fotografię sali koncertowej wykonaną przez Daniela Rumiancewa.

Autorzy dziękują również znajomym i przyjaciołom za wszystkie fotografie – zarówno te, które wykorzystali, jak i te, które nie znalazły się w tomie. Zbiór zdjęć został także uzupełniony własnymi fotografiami autorów albumu; kilka zostało zakupionych w fotograficznych serwisach internetowych lub bezpłatnie udostępnionych przez Bibliotekę NASA.